

Από που προήλθε ο φόβος

Αρχικά ο Θεός δημιούργησε τον **πνευματικό** (άγγελοι) και **ορατό** (σύμπαν) κόσμο από το μηδέν, τέλειο από κάθε πλευρά για την υποδοχή του ανθρώπου. Έπειτα έφτιαξε τον άνθρωπο χρησιμοποιώντας τα συστατικά του αόρατου (ψυχή) και του ορατού (σώμα) κόσμου. Ο άνθρωπος είχε την «**εικόνα**» του Θεού, δηλαδή ήταν ον λογικό, δημιουργικό, κυρίαρχο, ηθικά ελεύθερο (δηλαδή να πράττει μόνο το αγαθό), υπεύθυνο, κατά χάρη αθάνατο, απαθές (δηλαδή οι σωματικές και φυσικές επιθυμίες του ελέγχονταν απόλυτα από το πνεύμα του, γεμάτο μακαριότητα και θείο κάλλος).

Ο άνθρωπος ήταν **αυτεξούσιος**, δηλαδή είχε την απόλυτη ελευθερία να κάνει ότι θέλει, σύμφωνα με τον **ηθικό νόμο** και **σοφία** που τον είχε προικίσει ο Θεός. Μοναδική απαγόρευση ήταν η δοκιμή του καρπού της γνώσης του καλού και του πονηρού, που θα οδηγούσε στο θάνατο (άρση της αθανασίας του)! Η απαγόρευση αυτή είχε εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα, στοχεύοντας στην προστασία του ανθρώπου από την εμπειρία του κακού.

Πριν την πώση των Πρωτοπλάστων είχε προηγηθεί η πώση του αρχάγγελου Εωσφόρου μαζί με την πώση πολλών αγγέλων που έγιναν δαίμονες. Ο Εωσφόρος κατάφερε να ξεγελάσει τους Πρωτόπλαστους διαβάλλοντας την εντολή του Θεού (εξ' ου και διάβολος). Από εκείνη τη στιγμή και έπειτα οι Πρωτόπλαστοι αισθάνθηκαν τον φόβο που πηγάζει από την αμαρτία της παρακοής και από τον χωρισμό του ανθρώπου από την πηγή της αιώνιας ζωής (δηλαδή από τον Θεό).

Ο άνθρωπος δεν αντιστάθηκε στον διάβολο, παρόλο που τον είχε προειδοποιήσει ο Θεός. Έτσι απέτυχε στην δοκιμασία που οδηγεί στην αρετή, απαραίτητη για την ύπαρξη της ηθικής τελείωσης του ανθρώπου, που είναι άλλωστε και ο σκοπός του ανθρώπου. Αν όμως ο άνθρωπος δεν είχε απομακρυνθεί από τον Θεό, δεν θα προσηλώνόταν στα γήινα και δεν θα νικιόταν. Αυτό βέβαια ισχύει μέχρι σήμερα, μιας και η πλειοψηφία των ανθρώπων είναι δεμένοι με τις προσωρινές χαρές, τις απολαύσεις και τις ηδονές του υλικού κόσμου μας. Απομακρυνόμενοι διαρκώς από τον Θεό, τον ίδιο μας τον δημιουργό, μένουμε μόνοι και ανυπεράσπιστοι απέναντι στις θλίψεις και τις κακουχίες...

Μετά την παρακοή της εντολής Του από τους Πρωτόπλαστους, τους ντύνει με δερμάτινους χιτώνες και τους αφήνει να ακολουθήσουν τον δρόμο που διάλεξαν. Οι δερμάτινοι χιτώνες εκφράζουν την νεκρότητα που περιέβαλε τον άνθρωπο κατά την μετάπτωσή του από την αθανασία στη σημερινή επιβίωση. Από τη στιγμή της πώσης τους, ο χρόνος αφήνει σημάδια στο σώμα του ανθρώπου. Ωστόσο ο Θεός έδωσε στον άνθρωπο την δυνατότητα επιστροφής του ανθρώπου

στον χαμένο Παράδεισο μέσω της μετάνοιας, της εγκράτειας και την διαρκή υπακοή στο θέλημα του Θεού.

Στη ψυχοσωματική συγκρότηση και λειτουργικότητα του ανθρώπου εισβάλλει η **βιολογική φθορά** (πόνος, ασθένειες, θάνατος) και το **ηθικό κακό** (κακίες, πάθη). Οι νόμοι της κτίσης (τάξη και αρμονία) αποδιοργανώνονται και ο άνθρωπος ταλαιπωρείται, βασανίζεται και παρασύρεται σε θλιβερές και τραγικές καταστάσεις. Έτσι ο άνθρωπος αναζητά την ηδονή, αλλά βρίσκει οδύνη, αναζητά την ζωή και βρίσκει το θάνατο.

Η άσωτη ζωή δημιουργεί κενά στην καρδιά μας και την θέση της Θείας παρηγοριάς καταλαμβάνουν ο φόβος και η αγωνία για την επιβίωση. Καθένας που αμαρτάνει συστηματικά, γίνεται δούλος και αιχμάλωτος της αμαρτίας. Για να σωθεί θα πρέπει να αισθανθεί την αθλιότητα που ζει, να αποφασίσει να σηκωθεί από την πτωτική πορεία που βρίσκεται για να ακολουθήσει το δύσκολο δρόμο της επιστροφής, με όπλα την ομολογία των αμαρτιών του, τη συνειδητή ταπείνωσή του και τη διαρκή αναζήτηση ελέους από τον Θεό. Η αναγνώριση των λαθών μας και μόνο δεν οδηγεί στην σωτηρία, παρά **απαιτείται πραγματική μετάνοια**, που σημαίνει ότι πρέπει να αλλάξουμε συνειδητά τρόπο σκέψης και έμπρακτη συνέπεια πράξεων.

Ο φόβος του Θεού

Το συναίσθημα του φόβου του Θεού δημιουργήθηκε στον άνθρωπο μετά την πώση του από τον Παράδεισο και είναι αποτέλεσμα της ενοχής που ένωσε από την διάπραξη της αμαρτίας. Η παρακοή του άγραφου νόμου (δηλαδή του νόμου που έχει γράψει ο Θεός καρδιές μας) προκαλεί την οργή του, με αποτέλεσμα να αφήνει τον άνθρωπο να υποστεί τις συνέπειες της παρακοής του, να αφήνει το κακό να συνυπάρχει, κτλ.

Ωστόσο είναι λάθος η αντίληψη ότι ο Θεός τιμωρεί άμεσα τους ανθρώπους όταν παραβαίνουν το θέλημά του. Στην ουσία οι άνθρωποι αυτοτιμωρούνται λόγω της αμαρτίας τους και ο Θεός αφήνει να εξελιχθεί αυτό που επέλεξαν. Επισφραγίζει την επιλογή τους, αποστρέφοντας το πρόσωπό του...

Ο φόβος του Θεού κρίνεται απαραίτητος για τη σωτηρία του ανθρώπου. Διότι με τις απαγορεύσεις εκπαιδεύει και με τις τιμωρίες νουθετεί, ενώ ταυτόχρονα επαινεί και ανταμείβει όποιον προσδεύει. Ο ηθικός νόμος του Θεού δεν απαγορεύει μόνο το κακό, αλλά ζητά να γίνει το καλό, προτρέποντας τους ανθρώπους στην καλλιέργεια της αρετής!

Ο Θεός περιβάλλει τους ανθρώπους με μια πρόνοια πατρική που επαγρυπνά για τις ανάγκες τους. Ο νόμος της αγάπης και της σωτηρίας για τον άνθρωπο γράφτηκε με το τίμιο αίμα το Κυρίου επάνω στο Σταυρό του Γολγοθά. Έκτοτε ο φόβος του Θεού εκφράζει τον σεβασμό και το ιερό δέος του πιστού προς το Θεό Κριτή. Ο Θεός δεν κάνει διακρίσεις, αλλά δέχεται τον καθένα, αρκεί να Τον σέβεται και να ζει σύμφωνα με το θέλημά Του. Ο Θεός είτε επεμβαίνει, είτε όχι, το κάνει από αγάπη και μόνο, ανάλογα με την κάθε περίπτωση. *Την οργή και την κρίση Του μόνο οι αμαρτωλοί θα πρέπει να τρέμουν, αφού έχουν σκληρυνθεί από το κακό και είναι αμετανόητοι. Οι αληθινοί πιστοί στηριζόμενοι στην εμπιστοσύνη τους προς τον Θεό, μετατρέπουν τον φόβο του Θεού σε αρετή και αυτός μετασχηματίζεται μέσα από την πίστη τους σε δρόμο για την σωτηρία.*

Υπάρχουν δύο είδη φόβου του Θεού. Ο ένας φόβος είναι εκείνος που προέρχεται από το **φόβο μιας άξιας τιμωρίας**, επειδή εξακολουθούν να πέφτουν σε αμαρτήματα και αισθάνονται ένοχοι απέναντι στη δικαιοσύνη του Θεού, ενώ ο άλλος φόβος είναι αυτός που αισθάνονται όσοι δεν θέλουν να παρακούσουν τις εντολές του Θεού για **να μην τον λυπήσουν με τις παρεκτροπές τους!** Στην πρώτη περίπτωση επικρατεί ο φόβος της τιμωρίας, ενώ στη δεύτερη περίπτωση συντελείται ο μετασχηματισμός του φόβου σε αγάπη και απόλυτο σεβασμό προς τον Θεό. Ο φόβος που πηγάζει από την συναισθηση της σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό και τον οφειλόμενο σεβασμό προς Αυτόν, εκφράζεται με τη λατρεία του που είναι και η φυσική εκδήλωση των πιστών Του.

Για να απομακρύνει ο πιστός Χριστιανός τον οποιοδήποτε φόβο από μέσα του και να ηρεμεί, θα πρέπει να ζητάει την βοήθεια και το έλεος του Θεού. Βέβαια πάντοτε θα πρέπει να έχει στραμμένη την προσοχή και την σκέψη του προς τον Θεό και να ζητά διαρκώς με την προσευχή του την προστασία Του και όχι μόνο όταν κινδυνεύει. Άλλωστε όταν απουσιάζει η από μέρους μας προσπάθεια, τότε σταματά και η βοήθεια του Θεού προς εμάς.

Τι μας προκαλεί φόβο

Όταν ο άνθρωπος ταυτίζεται και εξαρτάται από τις απατηλές ηδονές των αισθήσεων, θεωρώντας αυτές ως τα μόνα πραγματικά αγαθά, τότε φοβάται μήπως τις στερηθεί. Γι' αυτό ο Θεός παραχώρησε τον πόνο, τις θλίψεις και τις δοκιμασίες στη ζωή των ανθρώπων, ώστε ο άνθρωπος να βλέπει πιο καθαρά ότι **η αμαρτία είναι ζημιά, καταστροφή, θάνατος**. Και όσο πιο καθαρά το βλέπει, τόσο πιο πολύ μισεί την αμαρτία και τόσο πιο πολύ αγαπά και ευγνωμονεί τον Θεό.

Ο Χριστιανός οφείλει να διαλέξει ανάμεσα τον Θεό και τον διάβολο, διότι την Ημέρα της Κρίσεως θα βρεθεί για πάντα ή με τον Ένα ή με τον άλλο. Γι' αυτό ο Χριστιανός θα πρέπει να φυλάγεται από τα άσεμνα θεάματα, τα ασεβή ακούσματα, τις απρεπείς κουβέντες, τις πάσης φύσεως φιληδονίες, τους εγωισμούς, τις έριδες, τις προσβολές, τις αδικίες, τα ιδιοτελή συμφέροντα και ότι άλλο οδηγεί στο κακό. Η απόκτηση και χρήση των υλικών αγαθών θα πρέπει να γίνεται με τιμία μέσα, να υπηρετεί τον άνθρωπο (και όχι ο άνθρωπος αυτά), να είναι στην υπηρεσία της αγάπης, να εκφράζεται η ευγνωμοσύνη προς τον δωροδότη Θεό και με κανένα τρόπο να μη γίνεται το κέντρο και ο σκοπός της ζωής μας.

Όσον αφορά τον πόνο και την λύπη, παρηγοριά και δύναμη θα βρει ο Χριστιανός μόνο στο πρόσωπο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Άλλωστε ότι και αν περνάμε σε αυτή τη ζωή είναι παροδικό και πρόσκαιρο, καθώς **πατρίδα μας δεν είναι η γη, αλλά η Βασιλεία των Ουρανών και η αληθινή ζωή είναι η αιώνια ζωή.** Όμως για να φτάσουμε εκεί θα πρέπει να χρησιμοποιούμε τα όπλα της εκκλησίας μας: την **Θεία Μετάληψη**, το **Άγιο Ευχέλαιο**, την **προσευχή**, τη **νηστεία** και τον **Τίμιο Σταυρό**.

Όσο λοιπόν και αν μας πονάει ο σταυρός που κουβαλάμε, θα πρέπει να έχουμε εμπιστοσύνη στο Θεό, γιατί Αυτός ξέρει καλύτερα από εμάς τι μας συμφέρει και πόσο αντέχουμε. Άλλωστε δεν θα μας αφήσει να δοκιμαστούμε πάνω από τις δυνάμεις μας, αλλά μαζί με τον πειρασμό θα φέρει και το τέλος του, ώστε να μπορέσουμε να τον υποφέρουμε. Αυτό που πρέπει εμείς να κάνουμε είναι **να του ζητάμε συνεχώς να μας ενισχύει με υπομονή, κουράγιο και δύναμη, ώστε να μπορέσουμε να υπομείνουμε μέχρι τέλος και να μην πέσουμε.**

Όταν λέμε ότι ακολουθούμε τον Χριστό, εννοούμε ότι Τον εμπιστευόμαστε και Τον υπακούμε σε ότι μας λέει. Βασική προϋπόθεση είναι η **άρνηση του εαυτού μας**, δηλαδή να παραιτηθούμε από τον εγωισμό μας, την φιλαυτία μας, την φιλαρέσκειά μας και **να απαρνηθούμε τα πάθη μας**, ώστε να δεχθούμε όλες τις δοκιμασίες, τις θλίψεις, τις προσβολές και τις ατιμώσεις για χάρη του Χριστού.

Θα πρέπει να αντιστεκόμαστε στα πάθη και να υποφέρουμε με γενναιότητα τις θλίψεις και τους σωματικούς πόνους. Δεν θα πρέπει να αφήνουμε την καρδιά μας να γεμίζει πικρά αισθήματα. Οι θλίψεις όσο σκληρές και αν φαίνονται, είναι δείγμα ότι είναι κανείς εκλεκτός του Θεού. Άλλωστε η κάθε θλίψη που δοκιμάζουμε, ξεσκεπάζει και ενεργοποιεί τα πάθη που ήταν κρυμμένα στις καρδιές μας. Όταν δεν υπάρχουν δοκιμασίες, τότε ο άνθρωπος έχει την ψευδαισθήση ότι όλα πάνε καλά!

Οι δοκιμασίες έχουν σκοπό την κάθαρση της ψυχής μας και την άνοδό της σε μια ανώτερη πνευματική τροχιά. Οι θλίψεις παρέχουν την ευκαιρία σ' αυτούς που τις δοκιμάζουν, να γνωρίσουν τις αφανείς διαθέσεις της ψυχής τους. Τα λυπηρά γεγονότα συμβαίνουν για τον σωφρονισμό και την παιδεία μας ή για να συγκωρηθούν περασμένα αμαρτήματα ή για να διορθωθεί υπάρχουσα αμέλεια ή για να εμποδιστεί ο άνθρωπος από μελλοντικά αμαρτήματα.

Η πορεία μας προς τον Παράδεισο ξεκινά με το **μυστήριο του Βαπτίσματος**, όπου ο άνθρωπος λαμβάνει την σφραγίδα της αθανασίας, συνεχίζει με το **μυστήριο της Μετανοίας** (εξομολόγηση) και ολοκληρώνεται με το **μυστήριο της Θείας Λειτουργίας** (κοινωνία του Σώματος και του Αίματος του Κυρίου). Όσοι πιστεύουν στον Κύριο Ιησού Χριστό και έχουν τον φόβο του Θεού μέσα τους, προσέχουν την καρδιά τους και ταπεινώνουν μπροστά σε Αυτόν τους λογισμούς και τα συναισθήματά τους. Ωστόσο καμία αμαρτία μας, όσο μεγάλη και αν είναι, δεν μπορεί να σκεπάσει την αγάπη και το έλεος του Θεού για τον άνθρωπο.

Συμπερασματικά

Ο Θεός θέλει όλοι οι άνθρωποι να σωθούν και να λάβουν πλήρη γνώση της αλήθειας. Ο σκοπός της επίγειας ζωής μας είναι να αντέξουμε τις δοκιμασίες και τους πειρασμούς της επίγειας ζωής, γιατί μετά τη σταύρωσή μας θα επέλθει η αιώνια ζωή. Διότι **«εκείνος που θα υπομείνει τις δοκιμασίες μέχρι τέλους, αυτός θα σωθεί»**.

Ο φόβος εμφανίστηκε τον άνθρωπο λόγω της αμαρτίας του. Ο φόβος φεύγει από όποιον μαθαίνει να αγαπά τον Θεό και τους ανθρώπους και πάψει συνειδητά να αμαρτάνει. Οφείλουμε να αγαπάμε τον Κύριο με όλη μας την καρδιά, με όλη μας την ψυχή και με όλο μας το νου. Έχουμε σκοπό σ' αυτή τη ζωή, τον οποίο πρέπει να πετύχουμε με την βοήθεια του Κυρίου Ιησού Χριστού και με όπλα την ακλόνητη πίστη μας στο Θεό, την υπακοή στο Άγιο Θέλημά του, την αγάπη προς Αυτόν και προς όλα τα δημιουργήματά Του, τον διαρκή και συνεχή αγώνα και τέλος την ελπίδα για την σωτηρία μας.